

Nyhedsbrev

September 2024

Vigtige dagsordener venter på politisk handling

Nu tager vi snart hul på en ny politisk sæson. Det danske Folketing åbner den første tirsdag i oktober. Det sker med en historisk stor regering med 25 ministerier og en tung og vanskelig politisk dagsorden med reform af sundhedsvæsenet og beskæftigelsessystemet samt udmøntning og implementering af vigtige politiske aftaler om bl.a. forsvaret og den grønne trepart.

I EU skal Parlamentet godkende den nye Kommission, inden de genoptager lovgivningsarbejdet. Også i europæisk kontekst er det en vanskelig politisk dagsorden, der venter. Ursula von der Leyen har i forbindelse med valget som tiltrædende formand for EU-kommissionen varslet ændringer på store, tunge og vanskelige områder som den grønne dagsorden, forsyningsikkerhed samt forsvar og sikkerhed.

De store dagsordener er omdrejningspunktet for denne udgave af vores nyhedsbrev. Vi har valgt at præsentere CIP Fondens fire Senior

Fellows med afsæt heri. Ikke som traditionelle portrætter, men ved at invitere dem til dialog om netop nogle af de påtrængende og presserende udfordringer, som skal finde en løsning både i EU og herhjemme.

Det handler om polykriser - klima, forsyning og sikkerhed - hvor isolerede løsninger ikke er tilstrækkelige, men hvor der skal tænkes holistisk og i partnerskaber, og hvor vi ser genkomsten af industripolitik, som paraplyen over det hele.

Centralt i den forbindelse er den grønne omstilling og Europas placering i den globale økonomi. På den ene side udfordrer statsstøttede kinesiske virksomheder europæisk produktion og afsætning med hård priskonkurrence. På den anden side lokker den amerikanske regering med attraktive skattesubsidier europæiske virksomheder til at etablere deres produktion i USA. Selvom EU har åbnet op for nationale statsstøtteordninger og selvom de er forholdsvis effektive i forhold til at sikre et marked med konkurrence, er der en risiko for, at Europa mister momentum og at europæiske virksomheder taber terræn. Læs artiklen [her](#).

Vigtigheden af, at Europa står stærkt i den grønne omstilling, handler blandt andet om, at vi skal videregive et bæredygtigt og velstående samfund til kommende generationer. Det forudsætter, at vi får udbygget den vedvarende energi, elektrificeret produktionen i

virksomhederne og etableret et marked for grøn brint. Ellers får vi ikke bugt med CO₂-udledningerne.

Til at sikre et næste-generations-perspektiv i CIP Fondens arbejde har vi nedsat et Youth Advisory Board. I forbindelse med vores nye projekt, har vi i denne udgave af nyhedsbrevet valgt at bringe et interview med et af udvalgets medlemmer, Yasemin Yavari, som ved siden af at rådgive CIP Fondens bestyrelse arbejder med energieffektiviseringer hos Schneider Electric. Læs artiklen [her](#).

Både herhjemme og i EU er der skabt store forventninger til, hvad det politiske system skal udrette i den kommende sæson. Ikke mindst i forhold til grøn omstilling og forsyningsikkerhed. Det forpligter, og indtil videre har vi til gode at se, at de politiske erklæringer bliver omsat til konkret handling. Det gælder især implementeringen af de ambitiøse mål for havvind.

I Nordsøen, som er udset til at skulle være Europas grønne knudepunkt, venter verdens største infrastrukturprojekt på konkrete politiske beslutninger. Det har stor betydning for Danmarks position i den grønne omstilling, og politisk handlekraft kan sikre Danmark vigtige first mover fordele og en potentiel stærk markedsposition. Læs artiklen [her](#).

God læselyst!

Torben Möger Pedersen
Formand for CIP Fonden

Charlotte Jepsen
Ledende partner i CIP Fonden

Indholdsfortegnelse

Kommentar: Vigtige dagsordener venter på politisk handling	2
Interview: Klima-, sikkerheds- og industripolitik er blevet sammenfiltret som aldrig før	4
Portræt: Den pragmatiske klimaaktivisme blev kickstartet af studenterjobbet	8
Event: Invitation til Youth Summit i november 2024	11
Ny rapport: Ingen havvind uden havne	12
Information og fakta	14

Klima-, sikkerheds-, og industripolitik er blevet sammenfiltret som aldrig før

CIP Fondens formand Torben Möger Pedersen mødte fondens fire Senior Fellows til en debat, der kom vidt omkring. Fra sikkerhedspolitik til behovet for innovation og teknologiudvikling.

Klimapolitikken røg et par pladser ned af agendaen, da spillepladen i international politik med et slag blev ændret i februar 2022. Med Ruslands invasion af Ukraine rykkede sikkerhedspolitik i top på agendaen i alle europæiske lande.

Men der er ingen grund til at græde grønne tårer. Set med europæiske briller er uafhængighed af russisk gas et nøglepunkt i sikkerhedspolitikken. Det sætter udbygningen med vedvarende energi i fokus. På samme måde kan de stigende investeringer i forsvaret også kaste grønne teknologier af sig.

Det var blandt de pointer, der var konsensus omkring, da CIP Fondens formand Torben Möger Pedersen havde inviteret fondens fire Senior Fellows; Jesper Berg, Jens Lundsgaard, Brian Vad Mathiesen og Helge Sigurd Næss-Schmidt til en debat om de store linjer og udfordringerne i den grønne omstilling.

Senior Fellows hos CIP Fonden

CIP Fonden har fire Senior Fellows tilknyttet, som rådgiver fonden med både projektudvælgelse og -udvikling.

Diskussionen kom vidt omkring. Initiativerne i EU's green deal blev vendt og holdt op mod tilgangen i USA og Kina. Undervejs blev der også diskuteret innovation og teknologiudvikling, ligesom tempoet - eller snarere manglen på samme - for den danske PtX-satsning fik et par kritiske bemærkninger med. Klimaudfordringerne kan ikke løses i en osteklokke, så alt fra forsyningsikkerhed for de kritiske råvarer til mangel på arbejdskraft var oppe at vende.

TÆT PÅ MÅL

Klimapolitikken handler om mere end grøn omstilling. Både sikkerhedspolitik, og industri- og handelspolitikken er tæt sammenflettet med klimapolitikken. Markedet for grønne teknologier er i stejl vækst. Derfor er opgøret i verdensøkonomien i høj grad også et kapløb om hvem, der kommer først med grønne teknologier i kommerciel skala.

Ser man snævert på den grønne omstilling, er udfordringerne snævret voldsomt ind, markedsökonomien har allerede løst en stor

Jesper Berg

Senior Fellow i CIP Fonden

- Uddannet cand.polit fra Københavns Universitet
- Seniorrådgiver hos Rud Pedersen og ekstern lektor på CBS
- Tidligere adm. direktør i Finanstilsynet
- Tidligere ansættelser i Nykredit, Nationalbanken, Den Europæiske Centralbank og IMF

Jens Lundsgaard

Senior Fellow i CIP Fonden

- Uddannet cand.ocean fra Aarhus Universitet
- Er i dag vicedirektør i OECD med ansvar for forskning, teknologi og Innovation.
- Direktør i Erhvervsministeriet 2011-17
- Arbejde i OECD 2001-11

Brian Vad Mathiesen

Senior Fellow i CIP Fonden

- Uddannet civilingeniør og ph.d. fra Aalborg Universitet
- Professor i energiplanlægning og vedvarende energisystemer ved Aalborg Universitet
- Gæsteophold på bl.a. Stanford University
- Bestyrelsesposter i Radius Elnet, EUDP og Gate 21, medlem af Akademiet for de Tekniske Videnskaber m.fl.

Helge Sigurd Næss-Schmidt

Senior Fellow i CIP Fonden

- Uddannet cand.polit fra Københavns Universitet
- Arbejder i dag som selvstændig økonom og seniorrådgiver i Kaya Partners
- Tidligere partner hos Copenhagen Economics
- Tidligere ansættelser i Finansministeriet og EU Kommissionen

del, argumenterede Helge Sigurd Næss-Schmidt, tidligere partner i Copenhagen Economics og med fortid hos bl.a. OECD og Finansministeriet.

“For mange lande på kloden, ikke mindst i udviklingslande, er den grønne vej i dag billigere end den sorte. Det gælder særligt for brug af energi til opvarmning, transport og for en stor del af virksomhedernes energiforbrug. Så medmindre en regering beslutter sig for at bremse den grønne omstilling, så bliver den en realitet. Men på europæisk plan skal vi forholde os til hvem, vi vil samarbejde med i en fremtid, hvor Europa kommer til at fylde mindre i den globale økonomi. Vi skal sikre adgang til råstoffer som kritiske mineraler, og både USA og Europa mangler kvalificeret arbejdskraft,” lød hans budskab.

Når man holder de tre store aktører i verdensøkonomien op mod hinanden, har Europa tacklet udfordringerne godt, mente Brian Vad Mathiesen, professor i energiplanlægning på Aalborg Universitet.

“Kina har i årevis haft nogle vanvittigt store subsidier, som ikke er rationelle. Og i virkeligheden er der også meget planøkonomi i Inflation Reduction Act i USA, hvor man giver store skattelettelser til investeringer i grøn omstilling,” sagde han.

Men selv om statsstøtten ikke er økonomisk rationel, er vi i Europa nødt til at forholde os til den, påpegede han.

“Her synes jeg, EU har ramt balancen fornuftigt for nu. Selvom man har givet medlemslandene lov til at lave støtteordninger på nogle områder, bevarer man en konkurrencesituation. Og derudover stiller man krav til virksomhederne om, at de skal trække den grønne omstilling, hvilket ser ud til at virke.

Man skal dog holde øje med udviklingen og fra EU's side løbende justere, så konkurrencen mellem medlemslandene fortsat kan skabe bedre og mere innovative løsninger” argumenterede Brian Vad Mathiesen.

RAPPORTERINGSKRAV KAN RAMME SMV'ER

På virksomhedsplan er en af de store forandringer CSRD, EU-direktivet om bæredygtighedsrapportering, som netop er trådt i kraft for de største børsnoterede selskaber. Fuldt implementeret betyder direktivet, at alle børsnoterede selskaber og alle store ikke-børsnoterede selskaber skal udarbejde bæredygtighedsrapporter efter fælles EU-regler.

De nye regler får dog også stor betydning for en række af de mindre virksomheder. Mange små og mellemstore virksomheder er underleverandører til de større koncerner. Og de kan godt forberede sig på at blive mødt med krav om data og dokumentation for deres klima- og miljøpåvirkning.

Her satte tidligere adm. direktør i Finanstilsynet, Jesper Berg, spørgsmålstegn ved EU-reglerne. Ikke mindst frygtede han, at det kan blive en byrde for de mindre virksomheder. “Jeg kan godt være en lille smule bekymret for, at de mange EU-programmer, herunder CSRD og taksonomien, er en undskyldning for, at man ikke har kunnet blive enige om det første og bedste instrument, nemlig afgifter,” sagde han.

“Man sætter lid til, at investorerne kan drive tingene i den rigtige retning, det er jeg ikke sikker på. Og jeg er bekymret for den byrde, som bliver pålagt de små og mellemstore virksomheder. Med de meget omfattende rapporteringsregler, er jeg ikke sikker på, at gevinsterne står mål med omkostningerne,” uddybede Jesper Berg.

TALENTER KRÆVER PURPOSE

Med fortid som adm. direktør i Pension Danmark gennem godt tre årtier har Torben Møger Pedersen været en af de førende og første grønne investorer i stor skala. Han anser rapporteringskravene som et vigtigt skridt til at skabe forandring.

“You get what you measure! Når virksomhederne skal rapportere på klima og andre parametre for bæredygtighed, ændrer det fokus i virksomhederne. Arbejdet med klima og miljø bliver løftet op i beslutningskæden til direktionniveau i stedet for at ligge nede i marketing. Det gør en stor forskel, lød hans argument.

For virksomhederne handler det også om at kunne tiltrække talent, understregede Torben Møger Pedersen.

“Det første de unge spørger om i dag ved en jobsamtale er ikke, hvad de får i løn. Det er, hvad gør virksomheden godt for verden. Hvis du ikke kan forklare virksomhedens purpose, så står du svagere i kampen om talenterne. Også af den grund skal du som virksomhed kunne dokumentere det, du gør for den grønne omstilling. Virksomhederne møder kravet om grøn omstilling fra kunder, medarbejdere, investorer og myndigheder”, sagde han.

DEN GRØNNE OMSTILLING SKAL VÆRE EFFEKTIV

Også debattens sidste deltager Jens Lundsgaard var forholdsvis positiv over EU-initiativerne.

I 2022 vendte han tilbage til OECD-hovedkvarteret i Paris, hvor han arbejdede fra 2001 til 2011. I dag er han vicedirektør for forskning, teknologi og innovation.

Jens Lundsgaard understregede også pointen, om at vi skal sammenholde gevinster og omkostninger. Efter hans mening er det faktisk noget af det, vi er gode til - men det er også tvingende nødvendigt med den konkurrence, vi er oppe imod.

“Vi har i Danmark været gode til at sikre, at vi gør den grønne omstilling effektiv. Vi har fået markederne i spil, så vi ikke bare laver grønne løsninger, men også laver dem billigt muligt,” siger han.

Fra sit udkigspunkt i OECD-hovedkvarteret i Paris har han blandt andet set ind i forholdene i den fremadstormende kinesiske elbilindustri. Her er konkurrencen skræmmende set med europæiske briller, konstaterede Jens Lundsgaard.

“Kineserne har lært markedsøkonomien og er ekstremt konkurrenceorienterede. I elbilindustrien arbejder man otte-til-otte seks dage om ugen. Da vi spurgte de kinesiske repræsentanter, hvordan det harmonerer med balancen mellem velfærd og udvikling, var svaret, at sådan er det bare. Så Kina stormer frem med grøn teknologi baseret både på statsstøtte og arbejdsiver. Hvordan skal vi reagere på det?”

FORSKNINGEN SKAL HURTIGERE UD I PRODUKTIONSHALLERNE

Han peger på forskning og innovation, som et af de områder, hvor EU har løftet niveauet. For 20 år siden var det præget af nationale programmer. I dag har man med de fælles-europæiske Horizon Europe-programmer sat retning og sikret langt bedre samarbejde på tværs af landene.

Vi skal dog blive endnu bedre, mener Jens Lundsgaard. Når det gælder forskning og innovation, kan Europa stadig lære noget af USA. Inden for it og biotech har amerikanerne været eminente til at flytte viden fra forskningslaboratorierne og få dem sat i spil i industriel anvendelse. Nok står Europa stærkt på en række grønne teknologier, men vi kan blive bedre til at forkorte vejen fra forskning til masseproduktion.

“Og så kan vi i Europa blive bedre til at se ned i teknologierne og se på, hvilke områder, som bliver større om ti og femten år. Den meget målrettede satsning er også et område, hvor både USA og Kina står stærkere,” sagde Jens Lundsgaard.

Et greb her kan være modet og viljen til at eksperimentere, lød indspillet fra Jesper Berg.

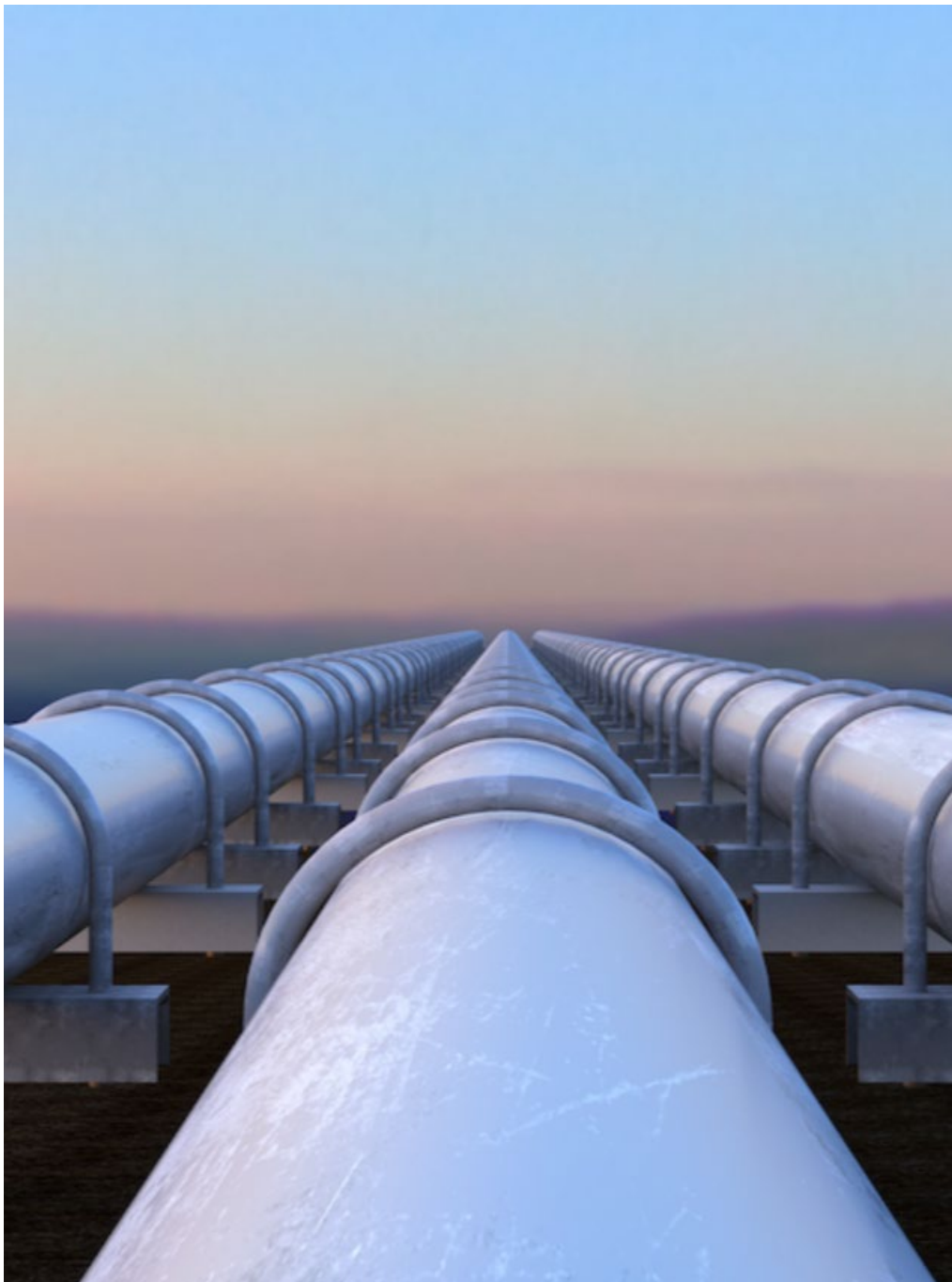
“Økonomien fungerer ved eksperimenter. Noget prøver noget af, nogle gange lykkes det, andre gange lykkes det ikke.

KLIMALØSNINGER MED NYE KRAV TIL DIPLOMATIET

Morgendagens løsninger handler også om at få defineret problemerne rigtigt. Her gav Jens Lundsgaard et eksempel.

“Når vi skal øge antallet af solceller, skal vi sikre, at de kommer til at stå på den dårligste landbrugsjord, snarere end at lægge beslag på den gode jord, som vi fortsat har brug for til produktion af fødevarer. Det er en problemstilling, som kræver viden. Og det er et område, vi ikke kan forvente EU kommer og løser for os - Det skal løses nationalt,” sagde han.

Vi skal samtidig se ud i verden, understregede Helge Sigurd Næss-Schmidt. Ser man på de kritiske råstoffer, som er altafgørende i grøn teknologi fra elbiler og solceller til vindmøller, så ender diagrammet over forsyningskæderne ofte i Kina.

“Vi er nødt til langsigtet at spørge os selv, hvem vi vil samarbejde med. En række af kritiske mineraler og andre materialer findes også i Afrika. Her tror jeg både Danmark og Europa kan have en fordel af, at vi har været der gennem flere årtier gennem vores udviklingsprogrammer. Det afgørende er, at vi ser forsyningskæderne som en integreret del af klimapolitikken og vores diplomati,” pointerede han.

TRUSLER: RUSLAND OG HANDLINGSLAMMELSE

Pointen om at grøn omstilling og klimapolitik er tæt sammenflettet med sikkerhedspolitikken, var der bred enighed om. Ligesom NASA's rumprogram i 1960'erne gav masser af civile teknologiske sidegevinster og lagde grundlaget for Silicon Valley, kan de øgede forsvarsudgifter også være med til at fremme grøn teknologi, mente Torben Möger Pedersen.

“Vi står overfor en trussel fra Rusland og et mindre engagement fra USA. Så vi i Europa skal klare os selv. Det kræver højere forsvarsudgifter, som vil betyde udvikling af nye såkaldt dual-use teknologier, der også kan bruges uden for forsvaret”, sagde han.

Selv om den alvorlige sikkerhedspolitiske situation ofte blev trukket ind i diskussionen, var stemningen rolig og fredelig. Mange emner blev kastet op og vendt og drejet mere undersøgende end polemisk.

Et emne fik dog krasse kommentarer med på vejen - med nogenlunde enighed bordet rundt. Satsningen på brintproduktion og etableringen af en infrastruktur, som kan få brinten til de store områder med tung industri i Nordtyskland og Benelux-landene.

Fordi der er store etableringsomkostninger, er first-mover fordelene markante, understregede Brian Vad Mathiesen.

Brintproduktionen på Nordsøen vil endda kun dække en del af behovet, lød meldingen fra Torben Möger Pedersen

“Jeg stod sammen med den tyske ambassadør på et af CIP Fondens møder på årets Folkemøde og hørte ham sige klart, at Tyskland kan og vil aftage alt den grønne brint, som Danmark kan producere. I foråret 2022 stod statsministeren i Esbjerg sammen med de andre statsledere fra Nordsø-landene og skrev under på en deklARATION om, at vi skulle gøre Nordsøen til Europas grønne kraftværk gennem massiv udbygning af havmølle kapaciteten i Nordsøen markant. Siden er der næsten intet sket. Det er virkelig ærgerligt”, sagde han.

Den melding var der ingen, der modsagde.

Den pragmatiske klimaaktivisme blev kickstartet af studenterjobbet

På sommerferierne i Tyrkiet så Yasemin Yavari konsekvensen af klimaforandringerne. I dag sidder hun i CIP Fondens Youth Advisory Board og har tidligere været en del af Ungeklimarådet. I jobbet hos Schneider Electric er hun med til at levere energieffektiviseringer.

På én måde var det lidt af en tilfældighed, at Yasemin Yavari i dag er en stærk ung stemme i bæredygtighedsdebatten. Det var via studenterjobbet på hendes nuværende arbejdsplads, Schneider Electric, at hun fik øjnene op for den afgørende betydning, energiforbruget har for den grønne omstilling.

Omkring fem år efter hun trådte ind af døren i den globale franske koncerns danske afdeling, er hun i dag et af virksomhedens ansigter udadtil, når der skal forklares om smarte fabrikker og bygninger, og hvordan data kan bruges til energioptimering.

Hun kan ikke kun fortælle om, hvordan en del af den grønne omstilling kan gribes an. Hun kan også fortælle, hvorfor det er nødvendigt. Fuldtidsjobbet hos Schneider er blevet suppleret med en plads i Ungeklimarådet i perioden fra 2022 til 2024, og siden foråret 2023 har hun været en del CIP Fondens Youth Advisory Board.

På én anden måde er der masser af logik i, at Yasemin Yavari havnede i lige præcis dét job og har været i råd og advisory board. Hun peger selv på flere ting.

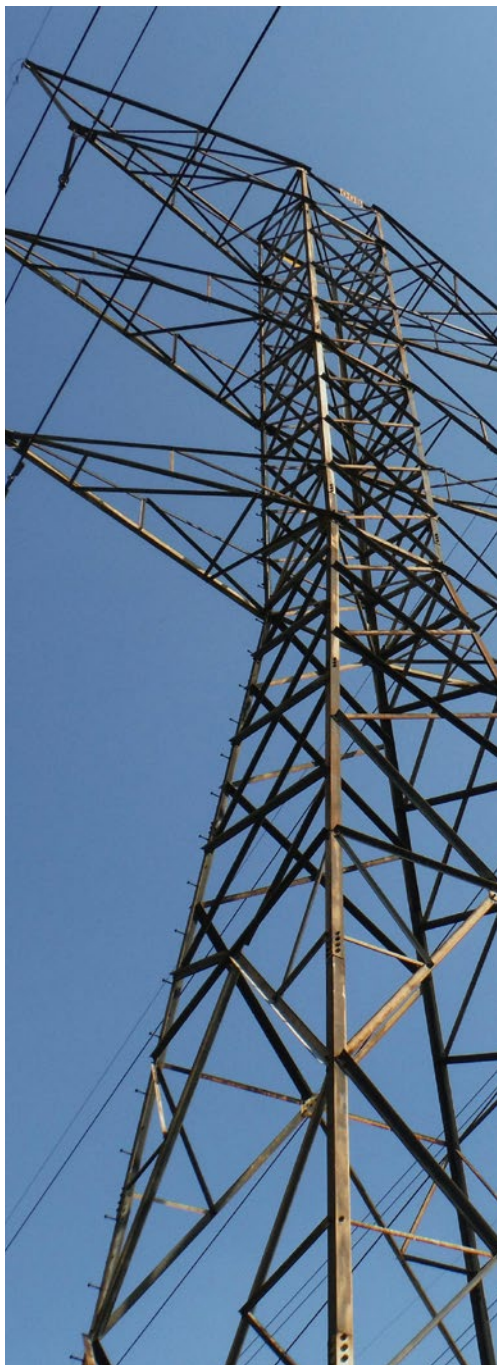
”Klimaforandringerne fik jeg ind på livet, fordi jeg har en tyrkisk mor, og min familie har haft sommerhus i Tyrkiet. Når vi var dernede, blev det bare varmere og varmere for hver sommer, og der var flere og flere problemer med skovbrande, når der var tørke. På den måde blev klimaforandringerne meget konkrete for mig. Jeg har også været vegetar og veganer i mange år. I starten var det mest en reaktion på, at jeg så hvordan produktionsdyrene blev behandlet.” siger Yasemin Yavari.

AHA-OPLEVELSE MED DATA

Som studentermedhjælper i Schneider Electric var hendes opgave at sætte ’smart buildings’ på agendaen i alt fra nyhedsmedier og fagpresse og på sociale medier og events. Hun blev ansat til det, der i kommunikationsjargon kaldes thought leadership. Det dækker over, at virksomheden profilerer sig via faglig specialistviden.

”For mig gav det en aha-oplevelse. Under mit studie havde jeg arbejdet en del med data. Vi havde blandt andet set ind i, hvordan vejrdata kunne bruges til trafikplanlægning, så man kunne sætte flere busser ind, når det var regnvejr. Men det var meget sådan en skoleagtig opgave. Da jeg startede i Schneider, fandt jeg ud af, at det jeg havde lært, også kunne bruges i praksis, og hvordan man kan bruge data,

så du kan spare energi i bygninger,” fortæller Yasemin Yavari.

Aftrykket fra Yasemin Yavari og den viden hun har samlet op på jobbet, har sat sit solide aftryk på et af de nye projekter i CIP Fonden. Youth Advisory Boardet har spillet ind med idéer og forslag til et projekt, som skal afdække muligheder og barrierer for et mere fleksibelt elforbrug.

På de traditionelle kraftværker kan man skrue op og ned for produktionen, hvilket er sværere med vedvarende og klimavenlige energikilder som sol og vind, og derfor er der behov for at kunne regulere forbrugssiden.

I projektet skal både muligheder og barrierer analyseres. Og her er vi tæt på Yasemin Yavaris hjemmebane. Nok har hun ikke en teknisk baggrund, men efter godt fem års ansættelse i en koncern, som har energieffektivisering som mantra, er argumenterne skarptslæbne.

“Både i vores bygninger og i diverse produktionsanlæg, kan vi bruge data til energieffektivisering og det kan også bidrage til at gøre forbruget mere fleksibelt. Vi får bare langt fra udnyttet potentialet i dag, og der er også en række barrierer i den nuværende regulering,” siger hun.

EN KVOTE FOR ELFORBRUG

Der er også store potentialer for fleksibelt forbrug hos de almindelige husholdninger. I elsektoren taler man om ‘kogespidsen’, et begreb, der dækker over, at elforbruget topper mellem først på aftenen kl. 17 og 20, når der bliver lavet mad og sat vasketøj over i danske husholdninger.

En afgørende del af det nye projekt er derfor at se på, hvordan man kan gøre elforbruget mindre i netop disse timer. ‘Peak shaving’

som det også kaldes, er interessant. Et lavere forbrug, når der er spidsbelastning, giver besparelser på både produktion og investeringer i ledningsnet og anden infrastruktur. Også selvom forbruget blot flyttes til andre tidspunkter.

Ud over en nøgtern analyse, skal der også tænkes ud af boksen.

“Man kunne jo godt overveje at skrue systemet sammen, så man i hver husholdning havde en kvote på elforbruget, så kunne du selv afgøre, om du ville lave mad, vaske tøj eller lade din elbil i de timer, hvor der er størst pres på nettet,” siger Yasemin Yavari.

Hun er hurtig til at understrege, at det mest af alt er en løs idé. For hun er pinligt bevidst om, at når det gælder regulering af forhold, som sker på indersiden af familiernes hoveddør, så skal man være forsigtig.

FORSKELLIGHEDER STYRKER

Men der skal være plads til at tænke højt og turde lufte idéer. Det har været og er et kerneformål med både CIP Fondens Youth Advisory Board og Ungeklimarådet.

Hvad er et Youth Advisory Board?

CIP Fonden har nedsat et permanent Youth Advisory Board, der skal rådgive bestyrelsen i bl.a. hvilke projekter, CIP Fonden skal arbejde med. Youth Advisory Boardet skal sikre, at der er et tydeligt næstegenerationsperspektiv i alle CIP Fondens aktiviteter. Derfor tilbydes medlemmerne også deltagelse i CIP Fondens Advisory Boards, for at give løbende feedback til igangværende projekter.

Læs mere om medlemmerne her: [link](#)

“Det giver rigtig meget mening, at vi kommer fra forskellige udgangspunkter. Jeg har for eksempel ikke haft særlig stor viden om landbruget. Her er jeg blevet klogere af at høre på Niels, som er formand for advisory boardet og kommer med en landbrugsbaggrund. Så er der andre der kommer med både en anden politisk og faglig baggrund, som leverer noget andet. Et af de områder, som jeg synes er vigtigt, er hele uddannelsesområdet, hvis vi skal omstille samfundet i løbet af de næste 50 år, kræver det et bredt felt af fagligheder, siger Yasemin Yavari.

I såvel Ungeklimarådet og som blandt de unge, der rådgiver CIP Fonden, er der et forholdsvist bredt spænd. Nogle kommer med en baggrund fra markante virksomheder, andre har været en del af ungdomspolitik i organisationer eller partier med et bredt spænd af kulører.

Selv beskriver Yasemin Yavari sig som den pragmatiske type. Hun vil helst være der, hvor man afsøger løsninger. Det er saglighed og faglighed, hun bringer til bordet. På den måde er der en rød tråd fra jobbet i Schneider til arbejdet i ungeklimaråd og advisory board.

“I Schneider skal jeg først og fremmest profilere de løsninger, vi har som virksomhed. Opgaven var en anden i Ungeklimarådet og er det også i CIP Fonden. Her har det handlet om hvordan vi får styrket den helt nødvendige omstilling på samfundsplan,” siger hun og uddyber.

“Jeg synes både vi skal trække på forskelle, og på samme måde skal vi have store dele af samfundet med. Jeg har venner, som er meget klimaaktivistiske. Der er jeg ikke selv, jeg er ikke imod, at du i virksomheder tjener penge. Det vigtige er, at vi omstiller den måde, vi gør tingene på. Og her er det helt afgørende, at virksomhederne også bidrager.

I Ungeklimarådet var der også en balance. Vi kunne godt udfordre regeringens politik, men vi stillede os ikke op og sagde, at det hele var dårligt.”

SKILTE SIG UD PÅ FOLKEMØDET

Med til billedet hører, at Yasemin Yavari i hverdagen møder ind på en arbejdsplads, som af udenforstående bliver vurderet som en af verdens grønneste virksomheder. Schneider Electric har gennem adskillige år scoret topplaceringer i kåringen af verdens mest bæredygtige virksomheder. Det er det canadiske medie Corporate Knights, der står bag kåringen, hvor de ser ned i data fra årsregnskab og bæredygtighedsrapport.

På ét punkt skiller Yasemin Yavari sig markant ud. Med en tyrkisk mor og iransk far er hun en af de få danske unge med minoritetsbaggrund, som markerer sig på bæredygtighedsområdet, som ellers er domineret af hvide danske. Hun har selv gjort en interessant iagttagelse, da hun deltog på Folkemødet.

“Der blev snakket meget om klima og bæredygtighed, men stort alle andre med en hud i brunlig nuance, jeg mødte, var der for at snakke om emner i relation til racisme. Det var faktisk lidt for sigende” fortæller hun.

DANSK KAN VÆRE EN MANGELVARE

Hun oplever stadig indimellem fordomme og racisme, men her har det været en fordel at arbejde i en stor global koncern. Den fine placering i Corporate Knights-kåringen holder til et realitetstjek, når det gælder mangfoldighed, fortæller Yasemin Yavari.

På det danske hovedkontor i Ballerup arbejder der et væld af forskellige nationaliteter og religion og hudfarve er ikke noget man tænker nærmere over. Kun på en lidt omvendt måde.

“I det daglige er arbejds sproget engelsk, og jeg er i kontakt med folk fra alle mulige lande. Vi snakker faktisk nogle gange om, at det er svært at rekruttere danskere. Det er der også brug for, da vi har danske kunder, som helst snakker dansk,” fortæller Yasemin Yavari.

DET GLOBALE SYD BETALER PRISEN

Hendes egen baggrund som tyrkisk-dansk har givet hende en forståelse for, hvorfor klima og bæredygtighed ikke altid står øverst på dagsordenen.

“Da jeg fortalte min familie i Tyrkiet, at jeg var kommet med i Ungeklimarådet, var de lidt undrende over, hvad det nu var for noget. Selv om konsekvenserne af klimaforandringerne er meget synlige, er der andre problemer, som presser mere på. Inflationen buldrer derudaf og der er stadig meget fattigdom. Politisk er der stor usikkerhed om alt fra religionsfrihed til de rettigheder, man har som kvinde,” siger Yasemin Yavari og tilføjer:

“Den fokus der er på klima og bæredygtighed herhjemme er også udtryk for overskud. Alle de basale forhold er på plads. Vi kan gå gratis til lægen, og vi bliver samlet op, hvis vi mister vores job,” siger hun.

Hendes oplevelser fra sommerferierne i Tyrkiet, hvor hun mærkede klimaforandringerne, blev sat i perspektiv, da hun for et par år siden som medlem af Ungeklimarådet deltog i en international konference i USA.

I nogle af de lande, hvor der er mere fokus på de basale livsforhold, mærker man konsekvenserne af klimaforandringerne endnu stærkere end herhjemme. Det gav historier med hjem, som også understreger, hvor vigtig den grønne omstilling er.

“Jeg talte med mange unge fra det globale syd, og de kunne fortælle hvordan klimaforandringerne rammer med hedeølger, oversvømmelser og tørke. I sidste ende er det jo den måde, vi lever på i landene på den nordlige halvkugle, som er skyld i, at der er mennesker i det globale syd, som ikke længere kan dyrke landbrug og skaffe sig føde og en indtægt,” siger Yasemin Yavari.

Invitation til Youth Summit i november

Hvordan ville du forme fremtidens samfund? Deltag i Youth Summit med CIP Fondens Youth Advisory Board, hvor vi samler unge stemmer for at diskutere og udvikle løsninger på de mest presserende udfordringer i vores tid.

Youth Summit er en unik mulighed for at dele dine tanker og være med til at udforske, hvilke temaer og problematikker der er mest relevante, hvis vi skal sikre et bæredygtigt samfund til kommende generationer.

Dine input vil være med til at forme Youth Advisory Boardets anbefalinger til CIP Fondens fremtidige projekter og sikre et stærkt og bredt næstegenerationsperspektiv i CIP Fondens arbejde.

Konferencen finder sted d. 19. november 2024, kl. 16:00 til 20:00 hos Station på Howitzvej 30, 2000 Frederiksberg, og er for unge under 30 år. Der tilbydes kaffe, te og snacks ved ankomst samt let mad undervejs.

Tilmeld dig [her](#). Pladserne er begrænsede, men vi opretter en venteliste i tilfælde af afmeldinger.

Vi ser frem til at møde jer og få jeres input!

Program

Lidt før 16
kaffe, te og snacks

16.00-16.15
Velkomst og introduktion

16.15-16.30
Eksternt oplæg som rammesætning af dagen

16.30-18.00
Interaktive øvelser og workshop del 1 – Identifikation af nøgleudfordringer i mindre grupper

18.00-18.30
Let mad og mulighed for fri snak

18.30-19.30
Workshop del 2 – Videreudvikling samt konkretisering af problemstillinger og potentielle løsningstilgange

19.30-20.00
Fælles udveksling af arbejdet og afrunding af dagen

Ingen havvind uden havne

En ny rapport fra CIP Fonden viser, at de danske havne ikke har den nødvendige kapacitet til at indfri de danske mål for udbygning af havvind.

Kombinationen af underdimensionerede havne, en usikker og ujævn planlægning af den danske havvindudbygning og relativt få havnearealer gør, at der vil opstå betydelige flaskehalse i udbygningen, som risikerer at blokere for indfrielsen af klimamålene.

Til gengæld vil strategiske investeringer i udvalgte danske havne betyde, at Danmark kan nå målene for udbygning af havvind og samtidig fastholde sin stærke position på markedet for installation af havvind.

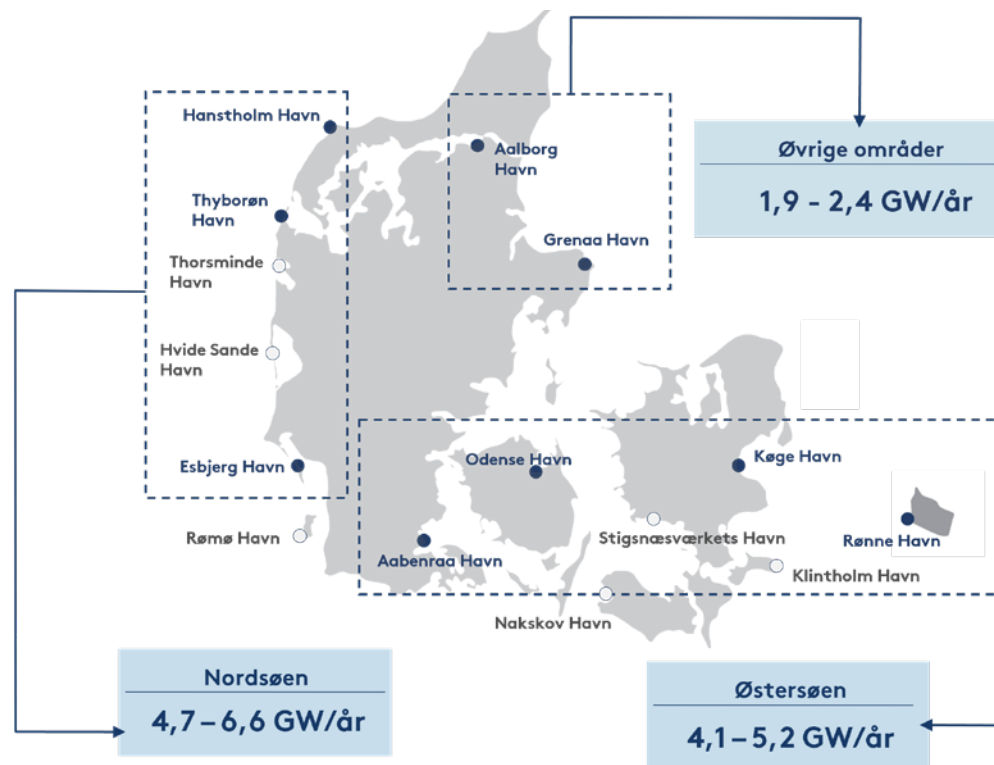
Den grønne omstilling forudsætter en massiv udbygning af vedvarende energi. Alene i 2030 skal Danmark have mere end femdoblet den havvindkapacitet, vi historisk har opbygget på mere end 20 år. Og frem mod 2050 forventes Danmark at udbygge i alt 52 GW dansk havvind mod 2,3 GW dansk havvind installeret i dag.

Det øger travlheden i havnene, når et historisk stort antal møller skal udskibes. Men oveni det bliver møllerne både større og tungere. Allerede fra 2025 ventes 15 MW-havvindmøllen at blive industristandarden. Med en vægtforøgelse på 50 pct. stiller det nye krav til kajernes bæreevne og dybden på sejlrenderne. Det sætter et hidtil uset pres på havnene, hvorfra møllerne skal produceres og installeres.

I rapporten fastslår CIP Fonden, at kun meget få havne i dag kan imødekomme den efterspørgsel, og selv ikke med en opgradering af samtlige danske installationshavne vil Danmark kunne indfri udbygningsmålsætningerne.

Figur 1.1. Danmarks havnekapacitet mht. havvindinstallation, GW/år, afrundet

Kilde: CIP Fonden baseret på KPMG (2023)

Anm.: I KPMG's beregning indgår både de blå og grå havne, og den samlede havnekapacitet er angivet ved det højeste antal GW/år i intervallene. I det konservative scenarie er det kun de blå havne der indgår, og derfor er den samlede havnekapacitet i antal GW/år mindre i dette scenarie, og er angivet ved det mindste tal i intervallene.

gerne, da der vil opstå flaskehalse i spidsbelastningsårene omkring 2030.

“Den grønne omstilling risikerer at strande på kajkanten, fordi vi simpelthen ikke er i stand til at udskibe de vindmøller, der skal til for at indfri de udbygningsmål, Danmark har forpligtet sig til gennem internationale aftaler. Det skyldes, at projekterne bliver flere, og møllerne bliver større og tungere. Derfor er der behov for betydelige investeringer i danske havne,” udtaler ledende partner i CIP Fonden, Charlotte B. Jepsen.

Det får CIP Fonden til at efterlyse klare udbygningsplaner for havvind, så investeringsbeslutningerne bliver truffet på et sikkert grundlag.

“Det er en udfordring, at de politiske målsætninger er store, mens kun få af havvindprojekterne er kendte. Det skaber usikkerhed gennem hele værdikæden, når der er uklarhed om, hvor de konkrete projekter skal opføres, hvornår de skal opføres, og hvilken udvikler der bliver ansvarlig. Den usikkerhed betyder, at der ikke kan træffes beslutninger om disse store irreversible infrastrukturinvesteringer i dansk havnekapacitet, da der mangler et investeringssignal fra politisk hold,” siger Charlotte B. Jepsen.

Netop usikkerheden i værdikæden er vigtig. For havnene er ikke kun vigtige for det enkelte projekt, men for hele værdikæden. Det er en forudsætning, at der kan udskibes vindmøller fra danske havne, hvis vi fortsat skal have en stor og stærk vindmølleproduktion og følgeindustri rundt om i landet.

DANSKE HAVNE KAN FÅ EN NØGLEROLLE I EUROPAS GRØNNE OMSTILLING

Trods udfordringerne står danske installationshavne godt i den internationale konkurrence i Nordeuropa, som er præget af en endnu større mangel på havnekapacitet. Både kapaciteten i danske installationshavne samt den mangeårige erfaring med at installere havvindmøller gør havnene til en markant aktør i både Nord- og Østersøen.

“Den gode og den dårlige nyhed er, at problemet er det samme i resten af Europa, så her og nu er der kun begrænset hjælp at hente udefra. Til gengæld kan vi, hvis vi håndterer udfordringen rigtigt, skabe et nyt eksporteventyr for danske havne, der kan blive centralt i Europas grønne omstilling. Men det kræver, at vi handler. For ellers overhaler udenlandske konkurrenter os,” siger Charlotte B. Jepsen.

Samlet har CIP Fonden identificeret 91 GW havvind, som kan forventes at skulle installeres fra danske havne frem mod 2050. Der er tale om 52 GW dansk havvind samt de nærliggende udenlandske havvindmølleparker, hvor danske havne ligger tættest.

Ved at investere i en opgradering af danske installationshavne, nedbringe tidsforbruget på myndighedsbehandling og fremrykke havvindudbud kan Danmark ifølge CIP Fonden indfri udbygningsmålsætningerne, mens der både skabes tusindvis af arbejdspladser og vækst for op imod 80 mia. kr. over hele perioden.

Læs hele rapporten [her](#).

Information og fakta

med udgangspunkt i CIP Fondens tre projektkategorier

Landbrugs- og fødevarerproduktion

Fakta om landbrug og fødevarer

Fødevarereksport

21 % udgjorde fødevarerklngen af Danmarks samlede vareeksport i 2022.¹

Drivhusgasser

35 % udgjorde landbrug og areal-anvendelse af de samlede drivhusgasudledninger i 2020.²

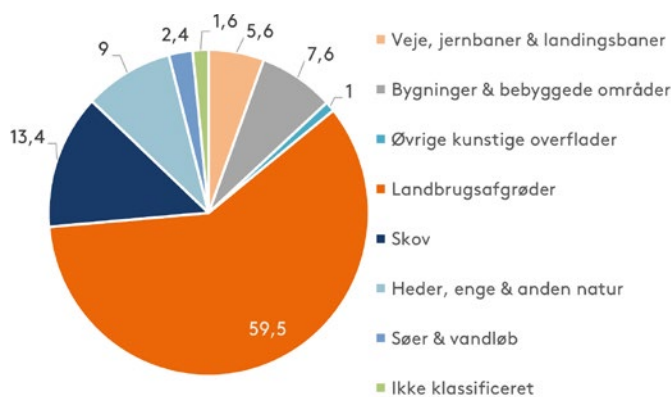
Økologi

ca. 1/3 af produktionen af hhv. grøntsager og æg var økologisk ift. den samlede produktion i 2022.³

Kilde: 1) Landbrug & fødevarer: Fakta om fødevarerklngen (2023),

2) Klimarådet (2024), 3) Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Statistik (2023)

Over halvdelen af arealet i Danmark i 2021 anvendes til landbrugsafgrøder (i pct.)

Kilde: Danmarks Statistik (AREALDK) (2023)

Relevante udgivelser

Juni 2024 Aftale om et Grønt Danmark (Grøn trepart) →

Kommende arrangementer

8. oktober 2024 Konference: Danmarks arealer (CONCITO) →

24.-25. oktober 2024 Vandmiljøkonference 2024 (SEGES) →

8. januar 2025 Plantekongres 2024 (SEGES) →

CIP Fondens projekter inden for området

Vejen til effektiv CO₂-lagring med biokul →

Dette projekts ambition er at udarbejde et prospekt for CO₂-lagring i landbruget med biokul for at fremme markedet og øge interessen hos investorer og mulige deltagere i værdikæden.

Derudover er ambitionen at skabe grundlag for markedsdrevne negative emissioner fra landbruget.

Projektstatus:

Hvad sker der ellers på området?

- Igangværende politiske forhandlinger af aftalen fra Den Grønne Trepart
- Regeringen udgiver pyrolysestrategi (efteråret 2024)
- 30. oktober 2024: Dansk Pyrolyse- og Biokul-forum 2024 (RUC, Energy Cluster Denmark, Food & Bio Cluster, og Clean) →

Energi og infrastruktur

Fakta om energi og infrastruktur

Vedvarende energi

73 % udgør vedvarende energi af den samlede elproduktion i Danmark i 2022. Til sammenligning udgjorde VE blot 29,5 % globalt i 2022.¹

Selvforsyningsgrad

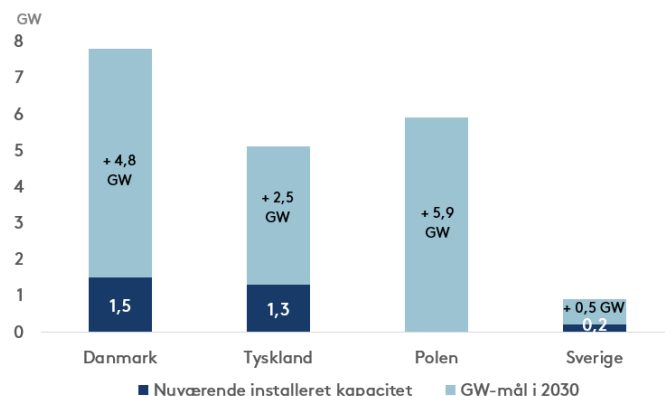
59 % var Danmarks selvforsyningsgrad for energi i 2023.²

Solceller

53 % steg produktionen af danske solcelleanlæg i 2023 sammenlignet med året før.³

Kilde: 1) IEA (2024) og Europa-parlamentet, 2) Energistyrelsen, 3) Klimatilpasning (2023)

Danmark har mest installeret havvindmøllekapacitet i dag i Østersøen og de største mål frem mod 2030

Kilde: CIP Fonden, notat om international konkurrence mellem danske og udenlandske installationshavne til havvindmøller

Relevante udgivelser

Juni 2024 World Energy Investment 2024 (IEA) →

9. oktober 2024 Energy transition outlook 2024 (DNV)

Efterår 2024 Anbefalinger fra Partnerskabet om udvikling af danske ervervs-havne

Kommende arrangementer

2. oktober 2024 Grøn konkurrencekraft (DI) →

30. september 2024 World Hydrogen Week (Green Power Denmark) →

28. november 2024 Wind Energy Denmark 2024 (Green Power Denmark) →

CIP Fondens projekter inden for området

Danmarks havnekapacitet i lyset af udbygningsplaner og målsætninger for havvind →

Formålet med projektet er at kortlægge behovet for havnekapacitet i lyset af Danmarks udbygningsplaner og politiske målsætninger for havvind.

Projektstatus:

Hvad er næste skridt?

- CIP Fonden besøger udvalgte danske havne for at præsentere vores havnerapport og høre om havnenes strategier og planer

Roadmap for en dansk brintinfrastruktur →

Formålet er at lægge sporene for markedsadgang, grønne investeringer og brintproduktion i stor skala. Udbygningsplanen understøtter de politiske erklæringer ved at tilskynde til en udnyttelse af samtlige danske VE-resourcer.

Projektstatus:

Data og digitalisering

Fakta om data og digitalisering

Forbrugsfleksibilitet

0,3 %

af husholdninger deltager aktivt i markedet for forbrugsfleksibilitet.¹

71 mia. euro/år

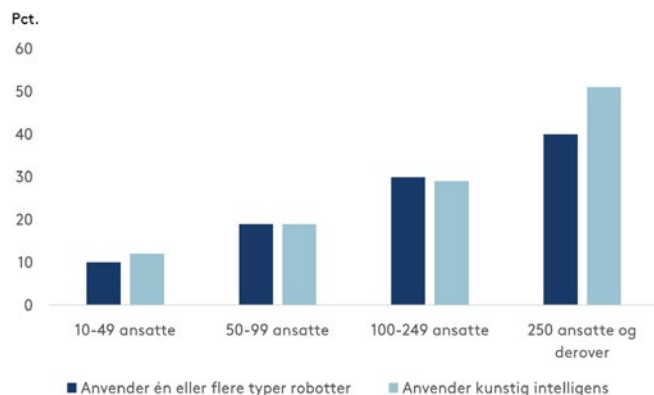
kan de europæiske forbrugere spare om året ved fuld aktivering af forbrugsfleksibilitet i bygninger, elbiler og industrien.²

x6

større forventes datacentrenes elforbrug i Danmark at være i 2035 sammenlignet med 2023.³

Kilde: 1) Implement, 2) SmartEN, 3) Klima-, energi- og forsyningsministeriet
Anm.: Forbrugsfleksibilitet er, at man skruer op for energiforbruget, når den vedvarende energi er til rådighed, og man skruer ned, når den ikke er det.

Halvdelen af alle danske virksomheder med +250 ansatte benytter kunstig intelligens i 2023

Kilde: Danmarks Statistik, ITAV19 (2024)

Anm.: Det er de færreste virksomheder i Danmark, som har 250+ ansatte.

Relevante udgivelser

- 14. maj 2024** OECD Digital Economy Outlook 2024 (OECD) →
- September 2022** Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU (DNV) →

Kommende arrangementer

- 25. oktober 2024** Ingen bæredygtighed uden digitalisering (DI) →
- 29. oktober 2024** Detailmarkedsforum (Energinet) →

CIP Fondens projekter inden for området

Forbrugsfleksibilitet i elsystemet →

Dette projekt omhandler de data- og reguleringsmæssige udfordringer i forhold til at skalere fleksibilitetsløsninger.

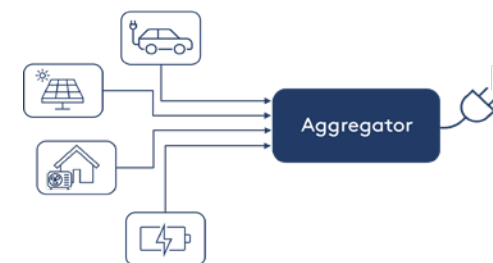
Det handler dels om, hvilke data der er brug for, og hvilke data der er til rådighed, samt hvordan data kan organiseres for at kunne skalere løsninger, fremme et marked og skabe innovation.

Projektstatus:

Hvad er næste skridt?

- CIP Fonden afholder Kick-off seminar for projektet den 2. oktober 2024
- Første fase handler om potentialet og gevinsten ved forbrugsfleksibilitet
- Anden fase handler om regulering
- Tredje fase handler om databehov

Vil du gerne modtage nyhedsbrevet om CIP Fondens aktiviteter og projekter?

Hvis du ønsker at modtage fremtidige nyhedsbreve, kan du tilmelde dig nedenfor.

Tilmeld dig nyhedsbrevet her

CIP fonden

Kontakt os på:
CIP Fonden
Gdanskgade 18
2150 Nordhavn
Danmark

E-mail:
Cipfonden@cipfonden.dk